

1. POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO SEP
2. II SYMPOZJUM „HISTORIA ELEKTRYKI”
3. 9. POSIEDZENIE CENTRALNEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ SEP
4. W ODDZIAŁACH SEP
5. ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ
6. WSPOMNIENIE
7. KALENDARIMUM
8. OSOBOWOŚĆ NAUKI

1. POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO SEP

W dniu 23 listopada br. odbyło się w Szczecinie 26. posiedzenie Zarządu Głównego SEP – drugie posiedzenie wyjazdowe w bieżącej kadencji. W pierwszej części posiedzenia podpisana została „Ramowa umowa o współpracy” między Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie (ZUT) a SEP. Ze strony ZUT umowę podpisali: rektor ZUT prof. Jacek Wróbel oraz dziekan Wydziału Elektrycznego ZUT prof. Krzysztof Okarma, a ze strony SEP prezes SEP dr inż. Piotr Szymczak i prezes O. Szczecińskiego SEP mgr inż. Tomasz Pieńkowski. Ramowa umowa jest kontynuacją porozumienia zawartego w 2003 r. i została rozszerzona w związku ze zbliżającym się 100 – leciem SEP.

W drugiej, roboczej części posiedzenia:

- akceptowano projekt budżetu SEP na 2017 r. z wnioskiem o zaopiniowanie przez najbliższą Radę Prezesów;
  - przyjęto informację o stanie finansów SEP po 10 miesiącach br.;
  - zatwierdzono „Procedurę wyłaniania kandydatów do godności członka honorowego SEP” z wnioskiem o jej zaakceptowanie przez NWZD;
  - przyjęto rezygnację z funkcji redaktora naczelnego czasopisma „Energetyka” kol. Tomasza Kołakowskiego i powołano na tę funkcję p. o. panią Iwonę Gajdową;
  - omówiono projekt ramowy programu obchodów 100-lecia SEP;
  - zaakceptowano informację przedstawioną przez radcę prawnego i pełnomocnika ds. znaku SEP w sprawie ochrony znaku SEP.
- Ponadto przyjęto uchwałę w sprawie funkcjonowania Giełdy Pracy, prowadzonej przez SEP.

Zainteresowani członkowie ZG SEP mogli uczestniczyć we mszy świętej w Archikatedrze pod wezwaniem św. Jakuba w Szczecinie, w intencji zmarłych w ostatnim czasie członków SEP.

oprac. Małgorzata Gregorczyk – Dział Prezydyalny Biura SEP

2. II SYMPOZJUM „HISTORIA ELEKTRYKI”

W dniach 24-25 listopada br. w Szczecinie odbyło się II Sympozjum „Historia Elektryki” SEP, którego organizatorem był Oddział Szczeciński SEP, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego (IHISM) oraz Centralna Komisja Historyczna SEP. Sympozjum miało miejsce w Sali Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego. W wydarzeniu udział wzięły 73 osoby, w tym przedstawiciele Oddziałów SEP, jak również wielu firm i jednostek naukowych.

Inauguracji Sympozjum dokonał prezes SEP dr Piotr Szymczak, który zaprezentował ideę, jaka przyświeca organizacji Sympozjum

„Historia Elektryki”

oraz jaką rolę pełni SEP

w historii i rozwoju przemysłu.

Prezes SEP podziękował również autorom

za przygotowanie referatów i artykułów. Następnie

Prezes SEP przywitał gości Sympozjum: Tomasza Sobieraja – wicemarszałka Województwa Zachodniopomorskiego, prof. Jacka Wróbla – Rektora Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (ZUT), Edmunda Bileckiego – Senatora RP, Członków Honorowych SEP, członków Zarządu Głównego SEP, prof. Dariusza Chojeckiego – prodziekana Wydziału Humanistycznego USz, ks. dr Sławomira Zygę – Krajowego Duszpasterza Elektryków, prof. Ryszarda Sikorę z ZUT, inż. Gapińskiego z Oddziału Szczecińskiego FSNT Naczelnej Organizacji Technicznej, Józefa Satanowskiego – reprezentującego Stowarzyszenie Nazaret, dr inż. Krzysztofa Domagałę – Wiceprezesa Zarządu PGE Bełchatów oraz prof. Radosława Gazińskiego – Redaktora Przeglądu Zachodniopomorskiego i prof. Tadeusza Glinkę – Redaktora Zeszytów Problemych KOMEL i na koniec Państwa Annę i Romualda Nowaków – byłych nauczycieli Prezesa SEP, życząc wszystkim uczestnikom owocnych obrad oraz miłego pobytu w Szczecinie.

Następnie głos zabrali: Rektor ZUT prof. Jacek Wróbel, prodziekan Wydziału Humanistycznego USz prof. Dariusz Chojecki i ks. dr Sławomir Zyga, którzy życzyli uczestnikom owocnych obrad. W dalszej części inauguracyjnej prezes SEP Piotr Szymczak wręczył medal im. Michała Doliwo-Dobrowolskiego zasłużonej działaczce SEP Annie Nowakowskiej.

Fot. 1. Inauguracja II Sympozjum „Historia Elektryki” w Szczecinie.

Wykład inauguracyjny pt. „Rola Stowarzyszenia Elektryków Polskich w rozwoju polskiego przemysłu elektrotechnicznego” zaprezentowali: Piotr Szymczak, Jan Felicki, Jacek Kuciński, Adam Gawłowski, Arkadiusz Malkowski. Następnie prof. Radosław Gaziński wygłosił wykład pt. „O potrzebie powołania do życia Centralnego Archiwum Stowarzyszenia Elektryków Polskich”. Po wykładach inauguracyjnych odbyła się dyskusja panelowa, dotycząca problematyki zachowania spuścizny Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Podczas dyskusji uczestnicy wyrazili potrzebę zorganizowania Archiwum Stowarzyszenia, które ma posłużyć do gromadzenia materiałów odnoszących się do historii Stowarzyszenia, jak również do historii rozwoju elektryki na ziemiach polskich.

W trakcie Sympozjum uroczyste podpisano „Porozumienie o współpracy” pomiędzy Uniwersytetem Szczecińskim, reprezentowanym przez prof. Edwarda Włodarczyka, a Stowarzyszeniem Elektryków Polskich, reprezentowanym przez Prezesa SEP dr Piotra Szymczaka.

Fot. 2. Uroczyste podpisanie Porozumienia.

W kolejnej części Sympozjum panel „Historii Energetyki” prowadzili prof. Dariusz Świsulski oraz prof. Radosław Gaziński. Podczas panelu zaprezentowane zostały referaty związane z rozwojem energetyki w Polsce oraz w poszczególnych jej regionach. Po przerwie kawowej uczestnicy przystąpili do kolejnego panelu „Historii Akademickiej Elektryki”, którego moderatorami byli prof. Radosław Skrycki oraz dr inż. Krzysztof Domagała. Podczas prezentacji referatów poruszono tematy związane z szeroko pojętym rozwojem nauk elektrycznych na uczelniach w Polsce, jak również historie poszczególnych wydziałów elektrycznych na uczelniach. Trzecim i ostatnim panelem była tematyka związana z elektryką w służbie cywilizacji, której moderatorami byli prof. Zbigniew Porada oraz dr inż. Andrzej Marusak. Tematy, jakie poruszono w trakcie panelu, związane były z rozwojem m.in. elektromagnetyzmu, techniki świetlnej w Polsce czy rozwoju technik telekomunikacyjnych.

Po zakończonych panelach w pierwszym dniu obrad uczestnicy złożyli kwiaty i zapalili znicze pod pomnikiem Michała Doliwo-Dobrowolskiego, a następnie udali się na zwiedzanie Muzeum Komunikacji i Techniki w Szczecinie, gdzie zapoznać się można było z pojazdami komunikacji miejskiej w Szczecinie, unikatową kolekcją motorów czy prototypami pojazdów. Dużą atrakcją stanowił symulator jazdy tramwajem, który opracowany został specjalnie na potrzeby muzeum. Na zakończenie dnia goście udali się na uroczystą kolację w Willi West Ende, podczas której uczestnikom czas umilał zespół studentów z Wydziału Elektrycznego ZUT 3-BursBand.

Fot. 3. Uczestnicy Sympozjum podczas zwiedzania Muzeum Komunikacji i Techniki w Szczecinie.

Drugiego dnia Sympozjum obrady rozpoczęto od panelu „Ludzie”, który moderowany był przez prof. Ryszarda Pałkę oraz dr inż. Andrzeja Przytułskiego. Referujący przedstawili takie postaci jak Władysław Latek, Erasmus Kitter, Ewald Jürgen, Waław Rechniewski czy Włodzimierz Krukowski.

Ostatni panel podczas II Sympozjum „Historia Elektryki”, który prowadzili prof. Adam Makowski oraz dr inż. Piotr Szymczak, związany był z dziedzictwem Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W trakcie panelu uczestnicy Sympozjum mogli zapoznać się z historią poszczególnych jednostek centralnych SEP, jak również poszczególnych oddziałów SEP.

Po części panelowej Sympozjum odbyło się posiedzenie Centralnej Komisji Historycznej SEP oraz Komitetów Naukowego i Organizacyjnego II Sympozjum „Historia Elektryki”, podczas którego odbyło się podsumowanie II SHE, wyciągnięcie wniosków na przyszłość i przekazanie ich do przyszłego organizatora kolejnego Sympozjum – Oddziału Wrocławskiego SEP.

Na zakończenie Sympozjum uczestnicy udali się do Filharmonii Szczecińskiej na koncert „AUKSO gra Glassa” w wykonaniu Orkiestry Kameralnej miasta Tychy oraz Piotra Orzechowskiego „Piano-hooligan”.

Wszystkie materiały prezentowane podczas Sympozjum dostępne są w dwóch wydawnictwach:

[Przegląd Zachodniopomorski nr 3/2016](#)

[Maszyny Elektryczne Zeszyty Problemowe nr 112 4/2016](#)

oprac. Mariusz Poneta – Dział Organizacyjny Biura SEP
 fot. Ryszard Kotla

3. 9. POSIEDZENIE CENTRALNEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ SEP

W trakcie trwania II Sympozjum „Historia Elektryki” w Szczecinie miało miejsce spotkanie członków Centralnej Komisji Historycznej oraz Komitetów Naukowego i Organizacyjnego II SHE. Podczas zebrania przyjęto protokół z ostatniego posiedzenia oraz uzgodniono, że termin III Sympozjum „Historia Elektryki”, które ma się odbyć we Wrocławiu, powinien być zaproponowany przez Oddział Wrocławski SEP w porozumieniu z Oddziałem Radomskim SEP, który ma przedstawić termin obchodów związanych z Patronem Roku 2017. Wstępnie proponowany termin to listopad 2017 roku.

W dalszej części spotkania odbyło się podsumowanie II Sympozjum „Historia Elektryki”. Przewodniczącą Komitetu Naukowego,

prof. Jerzy Hickiewicz podsumował II SHE podając, że w Sympozjum udział wzięły 73 osoby, w tym ze Szczecina udział wzięło 23 uczestników oraz 50 uczestników z całej Polski. Wygłoszonych zostało 39 referatów, z których największą liczbę stanowiły biografie. Zebrani doszli do wniosku, że w przyszłości należy ściślej respektować ustalone terminy oraz upublicznić wszystkie referaty i materiały konferencyjne, które mają służyć jako promocja nie tylko Sympozjum „Historia Elektryki”, ale również samego Stowarzyszenia.

Na zakończenie posiedzenia poproszono prof. Adama Makowskiego, przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego o wstawienie rekomendacji dla Sympozjum „Historia Elektryki”, w celu rozwoju jej potencjału naukowego.

oprac. Mariusz Poneta – Dział Organizacyjny Biura SEP

4. W ODDZIAŁACH SEP

W ODDZIALE KRAKOWSKIM

W dniu 23 listopada br. w Restauracji Biała Róża w Krakowie odbyło się tradycyjne doroczne spotkanie Prezydiów Oddziału Krakowskiego SEP i Oddziału Nowohuckiego SEP. W trakcie spotkania, które upłynęło w sympatycznej atmosferze jego uczestnicy wymienili się doświadczeniami z działalności stowarzyszeniowej. W dyskusji podkreślono wysoki poziom aktywności obydwu Oddziałów oraz pozytywne wyniki finansowe za 3 kwartały. Spotkanie było okazją do omówienia propozycji zmian w Statucie SEP oraz do wypracowania stanowiska w kwestii planowanych wyborów w Radzie Krakowskiej FSNT NOT.

Fot. 4. Uczestnicy spotkania.

W ODDZIALE ZAGŁĘBIA WĘGLOWEGO

PRELEKCJA I KONKURS „BEZPIECZNIE Z PRADEM”

Koło Terenowe OZW SEP w Katowicach zorganizowało prelekcję dla dzieci z klas od pierwszej do trzeciej Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Katowicach. Tematem prelekcji było bezpieczeństwo przy użytkowaniu urządzeń i instalacji elektrycznych w domu oraz zachowania się w czasie spacerów lub zabaw w ich sąsiedztwie. Konkurs był

sprawdzianem wiedzy nabytej w trakcie prelekcji. W sumie uczestniczyło 137 uczniów w czterech grupach. Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody ufundowane przez OZW SEP – zestawy edukacyjne do samodzielnego montażu, książki Marka Szoltyśka pt. „Śląsk dla dzieci” oraz komiksy „Bezpieczny kontakt z elektrycznością” z grą planszową. Wszyscy uczniowie otrzymali certyfikaty zaświadczające o udziale w prelekcji, a opiekunowie grup komplet prezentowanych materiałów z komiksami i malowankami do wykorzystania w klasie w trakcie innych zajęć.

Fot. 5. Uczniowie jednej z klas szkolnych po spotkaniu; z lewej prezes Koła Terenowego SEP Stanisław Walczak, z prawej członek Koła – Tadeusz Szymczyk

ZEBRANIE SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZE DO RADY ŚLĄSKIEJ FSNT NOT

W dniu 22 listopada br. w Sali Klubowej Domu Technika w Katowicach odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze do Rady Śląskiej FSNT NOT. Obradom przewodniczył prezes OZW SEP Jerzy Barglik, których w latach 2004-2012 pełnił obowiązki prezesa Rady Śląskiej. W wyniku wyborów przedstawicielami OZW SEP w Radzie Śląskiej FSNT NOT na kadencję 2016 – 2020 zostali kol. kol.: Jan Kurek i Piotr Wojtas.

oprac. Barbara Adamczewska – Biuro Oddziału Zagłębia Węglowego SEP
 fot. Biuro Oddziału Zagłębia Węglowego SEP

5. ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ

Dnia 6 grudnia br. w Biurze SEP w Warszawie odbędzie się zebranie prezydium Zarządu Głównego SEP.

W dniu 6 grudnia 2016 r. o godz. 14.00 w siedzibie PGE SA w Warszawie, ul. Mysia 2 (aula konferencyjna) odbędzie się seminarium, zorganizowane przez Centralne Kolegium Sekcji Energetyki SEP, Kolegium Sekcji Energetyki O/Warszawskiego SEP oraz Koła SEP nr 206 przy PGE SA i nr 229 przy PSE SA pod hasłem: „Energetyka, a przyszłość elektrowni – stan aktualny i kierunki rozwoju”.

Osoby zainteresowane uczestnictwem proszone są o wcześniejsze zgłoszenie telefoniczne udziału w seminarium (podając nazwisko i imię oraz nr Koła SEP) do Biura OW SEP – tel.: (22) 827-38-46 do dnia 3 grudnia 2016 r.

Sekcja Automatyki i Pomiarów O/Warszawskiego SEP organizuje w dniu 7 grudnia br. w godz. 16.30 – 19.30 w sali konferencyjnej Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej (gmach Starej

Kotłowni – sala 4 i 5) VII Seminarium dla uczczenia wybitnych elektryków polskich: prof. Bolesława Dubickiego i prof. Antoniego Kilińskiego.

6. WSPOMNIENIE

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 listopada 2016 roku zmarł w wieku 80 lat Władysław Poleśki – Dyrektor i Naczelny Redaktor Wydawnictwa SIGMA-NOT w latach 1976-1989, wieloletni Sekretarz Rady Piśmiennictwa Technicznego oraz członek Rady Prasowej przy Prezesie Rady Ministrów.

7. KALENDARIUM

21 listopada

1782 – zmarł Jacques de Vaucanson (ur. 24 lutego 1709 r.) – wynalazca francuski; symbol nowoczesnego inżyniera wieku Oświecenia. Wywarł znaczny wpływ na fizykę (w tym głównie mechanikę) i nauki przyrodnicze.

1843 – urodził się Gaston Tissandier (zm. 30 sierpnia 1899 r.) – francuski chemik, meteorolog, wydawca i pionier aeronautyki. W 1875 r. wznosił balonem na wysokość 8600 m. W 1883 zbudował sterowiec z silnikiem elektrycznym.

1970 – zmarł Chandrasekhara Venkata Raman (ur. 7 listopada 1888 r.) – indyjski fizyk, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w roku 1930 za prace dotyczące rozpraszania światła i za odkrycie zjawiska nazwanego jego imieniem – efektu Ramana (nieelastyczne rozpraszanie fotonów przez substancje).

22 listopada

1958 – w podkrakowskich Bronowicach Wielkich uruchomiono pierwszy polski cyklotron.

23 listopada

Amsterdamie.

1837 – urodził się Johannes Diderik van der Waals (zm. 8 marca 1923 r.) – holenderski fizyk (fizykochemik), laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w roku 1910 za prace nad równaniem stanu gazów i cieczy rzeczywistych, profesor Uniwersytetu w Amsterdamie.

1869 – urodził się Valdemar Poulsen (zm. 23 lipca 1942 r.) – duński technik, jako pierwszy zastosował w praktyce ideę zapisu magnetycznego – skonstruował telegrafon, pierwszy magnetofon, na który 1 grudnia 1898 r. uzyskał patent.

24 listopada

1925 – urodził się Simon van der Meer, holenderski fizyk, laureat Nagrody Nobla (zm. 2011 r.).

Tydzień w SEP [106] 21 - 27 listopada 2016

Zespół redakcyjny:

Jerzy Kuciński - redaktor naczelny, Mariusz Poneta - sekretarz, Bolesław Pałac, Adam Gawłowski
Krzysztof Lewandowski - redaktor techniczny
Krzysztof Woliński - rzecznik prasowy SEP

25 listopada

1844 – urodził się Karl Benz, niemiecki inżynier, pionier motoryzacji (zm. 1929 r.). W 1885 r. zbudował pierwszy „automobil”, trzykołowy pojazd z silnikiem spalinowym i elektrycznym zapłonem, który to automobil zaprezentowano po raz pierwszy w roku 1886 r. w Mannheim. Na ten pojazd Carl Benz uzyskał patent niemiecki nr 37435, a pojazd nazwany został Benz Patent-Motorwagen Nummer 1.

1915 – Albert Einstein sformułował ogólną teorię względności.

26 listopada

1930 – urodził się Czesław Rymarz (zm. 8 kwietnia 2011 r.) – polski matematyk, fizyk, mechanik, meteorolog, cybernetyk, informatyk, filozof, pułkownik Wojska Polskiego, wykładowca Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosław Dąbrowskiego (WAT) w Warszawie, między innymi na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wydziale Geodezji.

1954 – zmarł Bolesław Tołłoczko, polski maszynoznawca, energetyk (ur. 1882 r.).

27 listopada

1701 – urodził się Anders Celsius, szwedzki fizyk, astronom (zm. 1744 r.).

1895 – Alfred Nobel ufundował nagrodę swojego imienia.

1903 – urodził się Lars Onsager (zm. 5 października 1976 r.) – amerykański chemik, fizyk i matematyk pochodzenia norweskiego. Laureat nagrody Nobla w dziedzinie chemii w 1968 r. za badania termodynamiki procesów nieodwracalnych, w szczególności za sformułowanie tzw. relacji przemienności Onsagera. W 1925 r. ulepszył teorię elektrolitów Debye'a-Hückela, poprzez uwzględnienie chaotycznych ruchów Browna jonów w roztworze. W 1944 r. podał analityczne rozwiązanie dwuwymiarowego modelu Isinga. W 1945 r. otrzymał tytuł profesora Chemii Teoretycznej na Uniwersytecie Yale.

Hückela, poprzez uwzględnienie chaotycznych ruchów Browna jonów w roztworze. W 1944 r. podał analityczne rozwiązanie dwuwymiarowego modelu Isinga. W 1945 r. otrzymał tytuł profesora Chemii Teoretycznej na Uniwersytecie Yale.

8. OSOBOWOŚĆ NAUKI

Simon van der Meer Urodził się 24 listopada 1925 r. w Hadze, zmarł 4 marca 2011 r. w Genewie – holenderski fizyk, laureat Nagrody Nobla. Ukończył szkołę średnią w Hadze, a następnie studiował na Politechnice w Delft. Po uzyskaniu tytułu inżyniera pracował w laboratoriach Philipsa w Eindhoven.

W roku 1956 przeniósł się do Genewy, gdzie został zatrudniony w CERN. Pod koniec lat siedemdziesiątych opracował teorię chłodzenia stochastycznego, która umożliwiła budowę wielkiego akceleratora protonowo-antypotonowego. Akcelerator ten pozwolił na uzyskanie zwartych wiązek antycząstek, koniecznych do utworzenia bozonów W i Z. W roku 1984 Simon van der Meer wraz z Carlo Rubbią otrzymali Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki.

Opracował Jerzy Szczurowski – COSiW SEP

Źródło: pl.wikipedia.org

KONTAKT Z REDAKCJĄ:

ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa,
tel. (22) 556 43 05, kom. 533 314 914
e-mail: redakcja.sep@sep.com.pl